

kérvényeket, amelyek a katonai követelésekre vonatkoznak, nyomassa ki a Ház.

Az elnök: Kimondom a határozatot: a Ház előterjesztésemet elfogadja.

Vermes Zoltán jegyző megkezdi a kérvények fölolvását. A régi módszer szerint halkán és hadarva, Az ellenzék azonban zajongani kezd.

— Nem halljuk. Tessék érthetően olvasni.

Elnök felszólítja a jegyzőt, hogy az előadói székből olvassa föl a kérvényeket.

Vermes Zoltán folytatja a kérvények fölolvását.

Benedek János: A házszabályokhoz kérek szót. (Óriási zaj.)

Elnök: Nem adhatok szót! (Zaj.)

(Komédia a gyorsírókkal.)

Benedek János: Házasabálýsértés történt és ezt akarom jóvátenni. (Zajos ellentmondás jobbról.)

Elnök: A fölolvásás olyan, mint a beszéd. Közben nem lehet másnak megadni a szót. (Helyeslés jobbról.)

Benedek János: A gyorsírók nem jegyeznek. Ez házszabálýsértés. (Nagy zaj.)

Elnök: Nem kötelesek jegyezni a gyorsírók. Csak a beszédeket jegyzik.

Nagy zaj. A kormánypárton ingerülten tiltakoznak, zajonganak, a baloldalon hangosan követelik, hogy a gyorsírók jegyezzenek.

Benedek János: Mi lesz a közbeszólásokkal, amik a fölolvásás alatt elhangzanak?

Vermes Zoltán jegyző nagy zajban folytatja a fölolvását.

A baloldaltól folyton közbeszólnak, és hangosan kérdik az elnököt, benne lesz-e a naplóban a közbeszólás. Antalik gyorsírófőnök a gyorsírókhoz megy és a közbeszólások jegyzésére utasítja őket. A jegyző tovább olvas, a baloldal pedig folyton közbeszól, zajong.

(Küör a nyári vihar.)

Rudnyánszky György (munkapárti) közbe-kiált: Ez egy komoly párt, ugy-e?

Az ellenzék egyszerre fölugrik.

Justh Gyula magából kikelve, követeli a közbeszóló rendreutasítását. A baloldal toporzékol dühében.

Justh Gyula: Egy egész pártot gyanúsított és nem utasítják rendre. (Óriási zaj az egész Házban.)

Kun Béla: Hát csak a miniszterelnököt védi az elnök, de egy egész pártot lehet büntetlenül gyalázni. (Zaj.)

Justh Gyula: Ez nem eljárás. Így nem lesz gyugalom!

A baloldal kórusban követeli a rendreutasítást; a kormánypárton kacagnak. A jegyző a nagy zajban folytatja a fölolvását, de az elnöki csengő folyton szól és egy szót se hall senki.

Fölkiáltások balról: Nem tanácskozunk! Rendre! Rendre!

Justh Gyula: Nem engedjük, hogy sértgesse- nek bennünket. (Zaj.)

A baloldalon ivet köröznek és pár pillanat múlva Mádi-Kovács János már az elnöki emelvényen terem és átadja az elnöknek a zárt ülést kérő ivet. Nagy zaj minden oldalon.

Vermes Zoltán jegyző végre befejezi a fölolvását.

Lovász Márton újból kéri az elnököt, hogy nyomassa ki és osztassa szét a kérvényeket.

Fölkiáltások jobbról: Ha egyszer fölolvasták őket, akkor fölösleges kinyomatni őket. (Nagy zaj.)

Benedek János: Lovász kérése ellenkezik az eddigi gyakorlattal. (Óriási kacagás a munkapárton.)

Benedek János: Kéri Lovászyt, vonja vissza indítványát. (Óriási zaj, nevetés.)

Lovász Márton visszavonja indítványát.

Elnök: A Ház határozatának ezzel eleget tettünk és most következnék a véderőjavaslat folytatólagos tárgyalása. Jelentem azonban, hogy husznál több képviselő zárt ülést javasol. Ezt ezennel elrendelem és föl hívom a teremőröket, hogy ürítsék ki a karzatokat.

A közönség kivonul, az ülést rövid időre föl függesztik és aztán megkezdődik a zárt ülés.

Berzeviczy Albert elnök megnyitja a zárt ülést.

(Támadás az elnök ellen.)

Ráth Endre: Szükségesnek látja, hogy a hosszú vita kezdetén leszögezzék az ellenzékiek azt a tényt, hogy a személyeskedés terére nem akarnak lépni. Kíváncsok tehát, hogy a tulajdonról ne történjék provokálás. Mikor egy tíz éves küzdelem újabb fázisa előtt állunk,

amelybe egy párt minden erejét, képességét és becsületét fekteti: akkor ne vegyék rossz néven, ha nekik más fölfogásuk van a dolgokról, mint a kormánypártnak. Fájdalom, mi ebben a küzdelemben teljesen magunkra vagyunk hagyatva és akkor, mikor néhány kérvény fölolvását helyeslésünkkel kísérik, akkor előáll a kormánypárttól egy képviselő és azt kérdezi, hogy mi komoly párt vagyunk-e? Egy pártot, amely önzetlenül küzd, nem szabad ily malíciával aposztrofálni. A közbeszóló képviselő nem olyan következetes, mint ők, akik mindig megmaradnak áliáspontjukon. (Helyeslés balról.)

Benedek János: Más szempontból is szükségesnek tartja a zárt ülést. Berzeviczy elnök személye és pártatlansága iránt nagy bizalommal viseltetik, de nem helyeselheti azon enun- ciációját, hogy a fölolvastott kérvényeket a gyorsíróknak nem kell jegyezniük.

(Az elnök nyilatkozik.)

Berzeviczy elnök: Hogy mi kerüljön a naplóba, azt a házszabályok nem határozzák meg, erre a gyakorlat irányadó. Soha például egyetlen törvényjavaslat szövege nem került a naplóba, a Háznak ez az állandó gyakorlata. Ha a Ház egyes esetekben el akarja határozni, hogy mi kerüljön a naplóba, ezt megtörténhetik, de akkor a Háznak kell előbb határoznia. Nem járhatott el másképp, amint tette. (Élénk helyeslés a — baloldalon.)

(Justh Gyula magyaráz.)

Justh Gyula: Nyílt ülésben akart föl szólalni, de szeretné most már, ha a megkezdett vitát itt a zárt ülésben fejeznék be. Az elnök véleményével ellenkező nézetem van. A költségvetés tárgyalásánál például minden fölolvastott tétel belekerül a naplóba. A gyorsíró azért van itt, hogy minden, ami itt történik, bekerüljön a naplóba. A törvényjavaslatok azért nem vétetnek be a naplóba, mert azok irományok és közkézen forognak. A kérvények azonban nincsenek kinyomatva és így azért ezeknek a naplóba kell kerülniük. Kéri az elnököt, intézkedjék, hogy a fölolvastott kérvények vé- tessenek be a naplóba.

(A Hock-féle közbeszólás.)

Ábrahám Dezső: Nagy bizalommal van az iránt, de kéri őt, ha Hockot a minap rendre- utasította, akkor viszont utasítsa rendre azt a képviselőt, aki pártját nem komolynak mondja. A közbeszóló képviselő épen ahhoz a párthoz tartozott, amely a hadseregben nemzeti vívmányok megadását követelte. (Derültség.)

Rudnyánszky György: A közbeszólást én tettem. A pártot sérteni nem akartam. Inkább a körülötte ülőkhöz fordult, kvázi azzal, hogy a komolyságot nem látja az ilyen viselkedésben. Nyílt ülésben sérelmezett közbeszólásáért bocsánatot fog kérni. (Általános élénk helyeslés.)

Berzeviczy elnök: Kéri a föl szólalókat, hogy minden rendkívüli esetben kérjék, mit akarnak a naplóba venni.

Justh Gyula: Szerinte ezt nem kell kérni. A gyorsíróknak a történekekről való hű referálás kötelességük. Az elnök fölfogása veszedelmes precedensül szolgálhatna.

Berzeviczy elnök nem látja akadályát annak, hogy kérelem esetén a fölolvastott dolgok a naplóba kerüljenek. (Helyeslés.)

Ezzel a zárt ülés véget ért.

Rudnyánszky György: A sérelmes közbeszólást én tettem és azért megkövetem a Házat. Sajnálom, hogy félreértettek, én a pártot sérteni nem akartam. (Általános helyeslés.)

Benedek János a házszabályokhoz kér szót. Indítványozza, hogy a fölolvastott kérvényeket jegyezzék a gyorsírók. Kéri az elnököt, hogy a fölolvastott kérvényeket nyomassa ki a Ház.

Elnök: elrendeli a kérvények kinyomatását. Az incidens ezzel véget ért s folytatták a véderőjavaslat tárgyalását.

(Bakonyi beszél.)

Bakonyi Samu: Hosszan fog beszélni s ezért a Ház elnézését kéri. Határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben utal arra a végső meg- feszítésre, amelyre a katonai javaslat a nem- zetet kényszeríti. A kormánynak előbb a vá- lasztójog gyökeres reformját kell megvalósi- tania s csak azután kerülhet a sor a katonai javaslatokra. Javasolja, hogy a katonai kérdé- sek fölött az általános, egyenlő, titkos vá- lasztójog alapján összehívott parlament hatá- rozzon. (Helyeslés a baloldalon.)

A katonai javaslatok lényege, belső tartal- máról sem a miniszterelnök, sem a kormány

valamelyik tagja nem adott fölvilágosítást. A véderőtörvény tartalmáról senki sem tájékoz- tatta a nemzetet. Nem tudnak róla semmit. A javaslat minden borzalma és a benne rejlő gazdasági veszedelmek tömege csak most tá- rul az ország elé. (Zaj.)

Háromnegyed egy órákor szünetet kért Ba- konyi Samu, majd szünet után Bosznia és Hercegovina közjogi helyzetéről beszél; sze- rinte határozott állást kell foglalni oly irány- ban, hogy Bosznia Magyarországhoz tartozik. Közös szuverénitás nincs, sem osztrák szue- renitás. Bosznia csak Magyarország szuvere- nitása alatt állhat fönn. Nem a szóló és pártja csi- nál obstrukciót, hanem a kormány ostruál a nem- zeti jogok érvényesülése ellen. (Helyeslés balról.) A katonai pörrendtartásról azt mondta a többi között, hogy ez a javaslat oly állapotot akar teremteni, amely ellen mindig küzdöttünk; bele akarnak vinni egy idegen nyelvet. (Tetszés balról.)

Darvai Fülöp: Ez tulás!

Justh Gyula: Aki ezt mondja, az Ausztriát segíti! (Nagy zaj jobbról.)

Podmaniczky Endre báró: Már megint kezdik! Ki kezd? (Zaj.)

Bakonyi Samu az új katonai terheket elvi- selhetetlennek mondja. Szólt még a szolgál- lati és vezényleti nyevről. Harmadfél órákor még mindig beszélt a Ház nagy türelmetlen- sége mellett és noha az elnök figyelmeztette az előrehaladott időre, Bakonyi általános közöm- bösség mellett rendületlenül beszélt tovább.

Bajban a szegedi halpiac.

— Miért nincs hal a Tiszában. —

(Saját tudósítónktól.) Szegednek hosszú évtizedeken keresztül országsszerte híres ne- vezetessége volt a halpiac. Ha idegen érke- zett a városba, első útja a tiszaparti hal- piachoz vezetett. Husz-negyven sátor volt két sorban elhelyezve, amelyekben méter- mázsa számra nyüzsgött a különféle friss, izletes tiszai hal. A halászok minduntalan hálósámra hozták fel a hajóról a fickádozó halat, nagy volt a kereslet. A szegedi csa- ládnak hetenkint legalább háromszor-négy- szer hal került az asztalára. Messze földön nagy keletje volt a szegedi hálnak, különösen a páratlanul izletes kecsegének. A halászok métermázssáinkint szállították a halat minden- felé. És milyen szép volt a tiszai halászfélet. A part közelében halászhajók nvüzsöttek. A hajókon főzték bográcsra a szegedi halpap- rikást és halászlét. Az akkoriban híres Bitó és Török halászfamiliák sokszor meghívták halpaprikásra a tekintélyesebb szegedi pol- gárokat. Nagy halbőség volt, a szegedi ha- lászmesterek mindegyikének óraláncán ott csüngött a súlyos aranyhal. Még a tajték pipát is aranyhal ölelte körül.

Az utóbbi tizenöt év óta pedig beütött a lassú baj: a szegedi halpiac fokozatosan je- lentéktelenné zsugorodik össze. Kevés a hal és drága — már csak néhanapiján kerül né- mely szegedi család asztalára. A két sorban elhelyezett sátorok eltűntek, alig néhányban árulnak halat, háromszor hetenkint. A gyö- nyörű tiszai halászféletnek már hire-hamva sincs. Üresek, csendesek a hajók, alig lézeng bennök egy-egy bus ál-halászlégény.

Az idén különösen kevés a hal. Ami van, azt is a Dunáról hozzák. Szinte megdöb- bentő látványt nyújt az ideai halpiac. Az öt- hat sátorban alig találni halat. Az a kevés is kiszáradt, élettelen. A máskor népes hal- piacon alig lézeng valaki; elszoktunk már a haltól. Az idegen is hiába keres halat a vén- déglőkben. Ha így tart tovább, kénytelenek leszünk elfelejteni, hogy valaha halat is ettünk.

Kérdést intéztünk a szegedi ismertebb ha- lászmesterekhez, hogy mi az oka a régenté- híres halpiac leromlásának? A halászok rész- letes felvilágosítással szolgáltak. A halhiány okáról egyértelműleg azt mondták, hogy ke- vés a víz.

A legérdekesebb az általános ismert ha- lászmesternek, Bitó Ferencnek a nyilatko- zata: A régi szegedi halpiacnak már hire- hamva sincs. Ezt mi érezzük a legjobban. Sirni szeretnénk, ha végignézek a mostani piacon! Már husz év óta tart ez az állapot